

عنوان مقاله:

مهاجرت های روستایی در فارس (۱۳۴۰-۱۳۵۵)

محل انتشار:

پژوهش نامه تاریخ اجتماعی و اقتصادی، دوره 9، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

زیب قنبری نژاد - دانش آموخته دکتری تاریخ، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر

خلاصه مقاله:

مهاجرت از روستا به شهر به عنوان شکل غالب مهاجرت در ایران، بر دو وجه است؛ یک وجه آن، شرایط طبیعی است که منجر به مهاجرت جمعیت اضافی یا اصطلاحاً سرریز شدن جمعیت روستاها می‌شود، وجه دیگر آن ناشی از سیاست‌های حکومتی و اجرای اصلاحاتی ناقص در روستاهاست، نظیر اصلاحات ارضی. فروپاشی شیوه‌های تولیدی سنتی در جامعه ایرانی که نقطه اوج آن به اصلاحات ارضی در دهه چهل برمی‌گردد، به عنوان نقطه عطفی در تسریع روند مهاجرت‌های داخلی روستا به شهر و رشد شهرنشینی در کشور قابل بررسی است. در این پژوهش سعی بر آن است تا شرایطی که موجب تسریع روند مهاجرت‌های روستایی در فارس در دهه چهل و پنجاه شد، بررسی شود. روش پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی و با تکیه بر اسناد و منابع تاریخی است. مهم‌ترین رویدادی که در آغاز دهه چهل از سوی دولت برای بهبود زندگی اجتماعی روستاها صورت گرفت اصلاحات ارضی بود. طبق یافته‌های پژوهش در فارس بعد از اصلاحات ارضی، درگیری‌های زیادی بر سر نسق زراعی و نوع تقسیم زمین و آب وجود داشت. زمین‌های فارس در نواحی مختلف استان وضعیت متفاوتی داشت. در بیشتر نواحی کشاورزان صاحب زمین شده بودند؛ ولی با نبود آب عملاً بهره‌چندانی از اراضی خود نداشتند. از سوی دیگر خشک سالی‌های پی‌درپی از مشکلات عمده در این استان بود. در کنار این شرایط بعضی از طرح‌های دولتی (احداث سد و تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی) نیز باعث بدتر شدن شرایط شد که نتیجه آن شکل‌گیری مهاجرت‌های روستایی گسترده و رشد شهرنشینی در استان بود.

کلمات کلیدی:

مهاجرت روستایی، اصلاحات ارضی، محمدرضا شاه، فارس، دهقانان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1245122>

